

เปิดบ้านครุภูมิปัญญาสำหวน สืบทอดผ้าไหมยกดอกโบราณ

นายมานัส ทารัตนใจ รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม(สวธ.) กล่าวว่า ในปี 2558 สวธ. ดำเนินโครงการเปิดบ้านผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม โดยขยายผลจากการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งปีนี้ได้คัดเลือกเปิดบ้าน นายปรีชาเกียรติ บุญเกียรติ ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะ(การช่างศิลปะการช่างฝีมือ) พ.ศ. 2534 เกี่ยวกับผ้าไหมยกดอกโบราณ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดลำพูนเป็นแห่งแรก โดยจะเผยแพร่องค์ความรู้ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านแบบครบวงจร ตั้งแต่การทำเส้นไหม การย้อมสี และการทอผ้าไหมลวดลายโบราณ นอกจากนี้จะจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ผ้าไหมยกดอกลำพูน โดยได้นำชุดฉลองพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่นายปรีชาเกียรติ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ทอผ้าลวดลายโบราณถวาย สำหรับติดเชิเป็นชุดฉลองพระองค์ มาจัดแสดงด้วย

ด้าน นายปรีชาเกียรติ กล่าวว่า การเปิดบ้านจะทำให้คนรุ่นหลังเห็นผลงาน และฝีมือของคนลำพูน ซึ่งจะทำให้เกิดความสนใจ และพัฒนาเป็นอาชีพได้ ทั้งนี้ จากที่ตนมีโอกาสถวายงานสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้จดจำสิ่งที่พระองค์รับสั่งว่า ขอให้ช่วยอนุรักษ์มรดกไทย และสร้างอาชีพให้ชาวบ้าน ดังนั้น ตนจึงมุ่งมั่นถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ให้แก่มูลนิธิศิลปาชีพฯ รวมทั้งอุทิศตนเป็นครุภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ และฝึกอาชีพการทอผ้าให้แก่ชุมชนต่างๆ ตลอดจนจะเผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งทอให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน.

เปิดบ้าน'ปรีชาเกียรติ บุญเกียรติ' ผู้สืบทอดผ้ายกดอกลำพูน

คุณหญิงปัทมา ลีสวัสดิ์ตระกูล ประธานพิธีเปิดบ้านผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมหลังแรก

ใ้เปิดบ้านผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมหลังแรก แน่นนอนว่ากรมส่งเสริมวัฒนธรรม (สวธ.) ย่อมคัดเลือกสถานที่อันเป็นที่สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่เพียงแค่นี้ได้ยื่นชื่อของเจ้าของบ้านก็มั่นใจและมีแรงดึงดูดให้ออกเดินทางไปเยือนหาถึงที่มาแห่งแรงบันดาลใจ

และ ปรีชาเกียรติ บุญเกียรติ ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองลำพูนผู้น่ารักที่ใครๆ ต่างรู้จักดี เป็นเจ้าของบ้านที่ สวธ. จัดพิธีเปิดอย่างเรียบง่าย แต่งดงามตามแบบล้านนา เมื่อเร็วๆ นี้ โดยมีคุณหญิงปัทมา ลีสวัสดิ์ตระกูล ประธานกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม, ณรงค์ อ่อนสอาด ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน, มานัส ทารัตนใจ รองอธิบดี สวธ., อัจฉราพร พงษ์ณวี ผู้อำนวยการกองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม และลูกศิษย์ที่รักอาจารย์ปรีชาเกียรติอีกมากมายร่วมแสดงความยินดี

เข้าไปในบ้านเลขที่ 123 หมู่ที่ 2 ถนนลำพูน-ดอยตุง ต.เวียงยอง อ.เมือง จ.ลำพูน สถานที่คือบ้านกว้างที่นาเยือน เปี่ยมด้วยวัฒนธรรมการทอผ้าไหมยกดอกของลำพูนที่มีอยู่ทุกฤดู และไม่เพียงเท่านั้น

อาจารย์ปรีชาเกียรติ เจ้าของบ้านผู้คลุกคลีวงการผ้ามานาน ยังจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ผ้าไหมเป็นสมบัติของ จ.ลำพูน และเป็นศูนย์ศิลปหัตถกรรมผ้าไหมยกดอกจังหวัดลำพูน เพื่อบริการชาวไทย มีกิจกรรมสร้างความสนใจเรื่องสิ่งทอ เช่น สาธิตทอผ้า สอนการทอผ้า ร้านขายผ้าไหม ซึ่งมีเสื้อผ้าหลากหลายแบบจากผ้าที่ลวดลายงดงาม รวมถึงของกระจุกกระจิกอย่างตุ๊กตา พวงกุญแจ ให้ชมให้ช้อปกันอย่างละลานตา

อาจารย์ปรีชาเกียรติได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมสาขาศิลปะ (การช่างศิลปะและการช่างฝีมือ) เมื่อปี 2534 จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2 ปีต่อมาได้รับโล่เกียรตินุรักษ์มรดกไทยดีเด่น กรมศิลปากร ทำงานอนุรักษ์ผ้าควบคุมการส่งเสริมอาชีพทอผ้าไม่หยุด จนกระทั่งปี 2554 อบจ.ลำพูนยกย่องเป็นศิลปินคนท้องถิ่น เมืองลำพูน สาขาศูภูมิปัญญาท้องถิ่น

มานัส ทารัตนใจ รองอธิบดี สวธ. กล่าว ว่า ในปี 2558 สวธ.ดำเนินโครงการเปิดบ้านผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม เป็นการขยายผลจาก

การเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งสมควรจะได้รับการอนุรักษ์และป้องกันการสูญหาย ทั้งนี้ได้คัดเลือกเปิดบ้านของปรีชาเกียรติ บุญเกียรติ ผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรม ปี 2534 ผู้สืบทอดผ้ายกดอกของลำพูน ที่นี่คือแหล่งเรียนรู้เรื่องศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านครบวงจร ตั้งแต่การทำเส้นไหม การย้อมสี รวมถึงการทอผ้าไหมลวดลายโบราณภายในพิพิธภัณฑ์ผ้าไหมนอกจากสะสมผ้าทั้งเก่า-ใหม่ มีการนำชุดฉลองพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จัดแสดงให้ชม ซึ่งศิลปินมีโอกาสถวายงานรับใช้พระราชินี จัดทำผ้าลวดลายโบราณเป็นฉลองพระองค์

ด้านอาจารย์ปรีชาเกียรติกล่าวว่า การเปิดบ้านเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นความตั้งใจให้คนรุ่นใหม่

ปรีชาเกียรติ บุญเกียรติ ผู้สืบทอดผ้ายกดอกลำพูนกับชิ้นงานที่ภูมิใจ

เห็นผลงานฝีมือของคนลำพูน เป็นแบบอย่างการทอผ้ายกดอก และสนใจพัฒนาทำเป็นอาชีพ ขณะที่ชาวต่างชาติได้เห็นฝีมือศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านที่ละเอียดประณีต ไม่อยากให้ศิลปะดีๆ มีเอกลักษณ์สูญหาย การสืบทอดจึงสำคัญ มีโอกาสรับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาทสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เป็นความภาคภูมิใจอย่างหาที่สุดมิได้ จัดทำสิ่งที่พระองค์รับสั่งว่า ขอให้ช่วยอนุรักษ์มรดกไทยและสร้างอา

ชีพให้ชาวบ้าน ทั้งคนพื้นราบและชาวไทยภูเขา トラบที่มีชีวิต ศิลปะการทอผ้าจะยังอยู่และมีผู้สานต่อ

“ผมมีความมุ่งมั่นที่จะถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับมูลนิธิศิลปะฯ รวมทั้งอุทิศตนเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้และฝึกอาชีพการทอผ้ากับชุมชนอำเภอต่างๆ อย่าง อ.ลี้ อ.ทุ่งหัวช้าง อ.ดิดขาว

บ้านดัดไม้ทำลายป่า รัฐมาติดต่อให้ช่วยฝึกอาชีพทอผ้าไหมยกดอก ทั้งสอนทอ แนะนำวิธีดัดแปลงอุปกรณ์และวัสดุที่มีในท้องถิ่น ไม่จำเป็นต้องมีกี่ทอผ้า มีพื้นหรืออย่างเดียวยกได้ จนทุกวันนี้มีช่างฝีมือกว่า 600 คน เป็นศูนย์กลางการทอผ้าไหมยกดอกแหล่งสำคัญของไทย ปัจจุบันยังไปเผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งทอให้กับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย” อาจารย์ปรีชาเกียรติเผย หลังงานเปิดบ้านอาจารย์เตรียมขับรถขึ้นมวก๋อยไปสอนทอผ้าส่งเสริมอาชีพอีกครั้ง

พูดถึงเส้นไหมยกดอกลำพูน อาจารย์ปรีชาเกียรติบอกว่า เป็นผ้าไหมที่ทอกลดลายให้สูงกว่าผืนผ้า เลือยกบางเส้น ช่มบางเส้น เกิดลวดลาย ใช้ตะกอลอย และใช้เส้นไหมตีเกลียว เป็นทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่ง มีเส้นไหมพิเศษในการทอ ยกให้เกิดลาย เป็นวิธีที่ประณีต ดูผ้าทอลำพูนจะเห็นนิสัยใจคอช่างทอ

“ถ้าคนทอพิถีพิถัน ลวดลายจะสม่ำเสมอ ถ้าลายแน่นไป ใหญ่ไป จะเป็นคนใจร้อน ในผ้า 1 หลา มีจิตวิญญาณไหม 60,000 ตัว และทุกขั้นตอนใส่ใจ

พิพิธภัณฑ์ผ้าชุดฉลองพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จัดแสดงให้ชม

งาน คือมีเพียงชิ้นเดียวเท่านั้น แม้จะใช้ก็เดียวกัน ลวดลายเดียวกัน มันไม่ใช่งานจากเครื่องจักร อยากรู้ให้คนลำพูนแต่งกายด้วยผ้าไทย ปัจจุบันประยุกต์รูปแบบ ลวดลาย ให้ตรงกับตลาดคนรุ่นใหม่ สวมใส่ได้ไม่เฉพาะงานสังคมชั้นสูง” ศิลปินผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมชนเผ่าชาวไทยอีกด้วย

มาแอ่วลำพูน เมืองวัฒนธรรมทั้งที่ ณรงค์ อ่อนสอาด ผู้ว่าฯ ลำพูน กล่าวว่า การเปิดบ้านผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมจะถ่ายทอดความรู้และสร้างคนรุ่นใหม่สานงานช่างฝีมือ สอดรับยุทธศาสตร์จังหวัดในปี 58 ส่งเสริมอุตสาหกรรมทอผ้าผ่าน

ชื่นชมเสน่ห์ผ้าไหมยกดอกลำพูนได้ที่นี้

ประเดิมเปิดบ้านครูภูมิปัญญาเมืองลำพูน เป็นแหล่งเรียนรู้รดกวัฒนธรรม

งบประมาณกลุ่มจังหวัด โดยให้พาณิชย์จังหวัด สนับสนุนกระบวนการและขั้นตอนผลิตตามสินค้าที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เพื่อการันตีว่าผู้บริโภคได้สินค้าที่มีมาตรฐาน มีลักษณะพิเศษ ถือเป็นสินค้าที่มีทรัพย์สินทางภูมิปัญญา ช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้าเป็นยุทธศาสตร์นำผ้าไหมยกดอกลำพูนไปเผยแพร่ยังต่างประเทศ และเป็นสิ่งที่อาจารย์ปรีชาเกียรติดีใจไว้และมั่นใจว่าทำได้.